
Det blir medisinsk museum i det tidligere Rikshospitalet

AKTUELT

MAGNE NYLENNÅ

Email: magne.nylenna@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Den gamle administrasjonsbygningen ved Rikshospitalet skal bli nasjonalt medisinsk museum. Målet er at museet skal åpnes i 2003 som et ledd i markeringen av 400-årsjubileet for det offentlige legevesen og helsevesen i Norge.

Figur 1 Den tidligere administrasjonsbygningen ved Rikshospitalet er tegnet av arkitekt Heinrich Ernst Schirmer (1814–87) og ble oppført i 1874–83. Bygget ligger på hjørnet av Nordahl Bruns gate og Langes gate i Oslo. Inngangen er i dag fra Rikshospitalets område (t.h.), men det nye museet vil få hovedinngang fra Nordahl Bruns gate der en monumental portåpning tidligere fungerte som inngang til sykehuset (t.v.). Foto Ø. Larsen

Behovet for et nasjonalt medisinsk museum i Norge er godt dokumentert (1, 2), og arbeidet for å realisere et slikt museum har pågått helt siden 1917 (2).

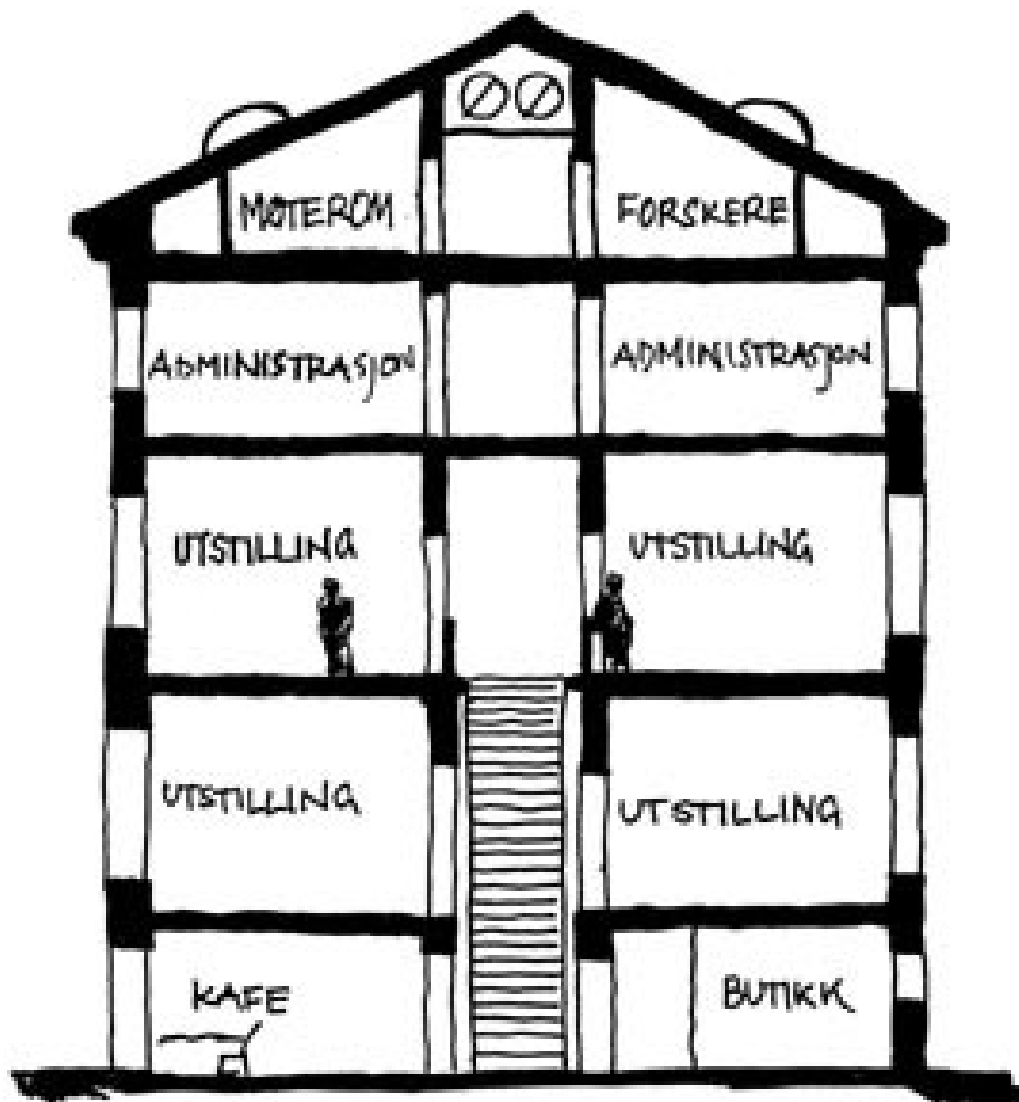
Det finnes en rekke mindre medisinske museer og samlinger her i landet, men våren 1997 forelå en større utredning som konkluderte med at tiden nå var inne for å etablere et større nasjonalt museum (2). Utgangspunktet var blant annet Rikshospitalets flytting til nye lokaler, og det ble foreslått at Kvinneklinikken ble benyttet til museum (3).

Sosial- og helsedepartementet vendte tommelen ned for disse planene (4), men ildsjelene bak med prosjektleder Per E. Børdahl i spissen gav ikke opp.

Administrasjonsbygningen

Etter flere runder i Stortinget oppnevnte Sosial- og helsedepartementet i januar 1999 en arbeidsgruppe for å konkretisere planene med museet. Arbeidsgruppen avgav sin rapport i juni 1999 (5). Den gamle administrasjonsbygningen på Rikshospitalet ble nå foreslått som museumslokale (fig 1). Bygget var administrasjonsbygning i perioden 1883–1962 og har vært brukt til avdeling for patologisk anatomi, EDB-avdeling og psykosomatisk avdeling. De som har studert medisin i Oslo, vil også huske bygningens lesesaler og ikke minst «gummisalen» på loftet som var møte- og samlingssted for studentene.

En gruppe ledet av rådgiver Grete Gjertsen i Sosial- og helsedepartementet har utarbeidet en detaljert plan for bruken av bygget (6). Statsbygg skal eie bygget og stå for ombygging og rehabilitering som skal settes i gang til høsten. Romprogrammet er utviklet av LPO arkitektur & design as. Underetasjen skal bli bibliotek, kafé og butikk, to etasjer skal brukes til utstillinger, en etasje skal brukes til kontorer, og på toppen blir det auditorium og rom for forskere (fig 2).

Figur 2 Det nye medisinske museet blir på vel 3500 kvm fordelt på fem etasjer (tegning av LPO arkitektur & design fra (6)).

Åpnes i 2003

Per E. Børdahl og Øivind Larsen som begge har vært med i arbeidet, sier seg godt tilfreds med planene. De understreker at museet skal belyse helse og sykdom i et vidt perspektiv. Museet skal ikke bare bygge opp en gjenstandssamling og bli et dokumentasjonssenter, men det skal også legge vekt på forskning og formidling. Larsen og Børdahl minner om at arealet i bygget som nå er valgt, bare er halvparten av de foreslåtte lokalene i Kvinneklinikken og at dette setter stramme grenser for planleggingen.

En styringsgruppe skal stå for oppbyggingen av en museumsorganisasjon. Målet er at museet skal åpne i 2003 bl.a. med en jubileumsutstilling som et ledd i markeringen av 400-årsjubileet for det offentlige legevesen og helsevesen i Norge.

LITTERATUR

1. Larsen Ø. Et medisinhistorisk museum – noen tanker om hvorfor og hvordan. Tidsskr Nor Lægeforen 1995; 115: 3803–6.
2. Børdahl PE, red. Medisinsk museum. Utredning levert Sosial- og helsedepartementet. Oslo: Rikshospitalet, 1997.
3. Ringnes A. Klarsignal for et nasjonalt medisinsk museum. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 1172: 232–3.
4. Ringnes A. Departementet stopper medisinsk historisk museum. Tidsskr Nor Lægeforen 1998; 118: 1274.
5. Nasjonalt medisinsk museum – fra visjon til virkelighet. Rapport I-0966/B. Oslo: Sosial- og helsedepartementet, 1999.
6. Nasjonalt medisinsk museum. Program. Oslo: LPO arkitektur & design as, 2000.

Publisert: 20. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. september 2026.